

ב' תשובות מהגאון רב מנחם מנדל שפרן שליט"א*

בס"ד, ר"ח שבט תשע"ו

שיטות טיפול הנקראות קינסילוגיה, הילינג, פרחי בך, שלשת הממדים, E.E.T., T.A.T., ומוח אחד הם שיטות טיפול בעיקר פסיכולוגיות ומרפאות בעיקר בעיות וסבוכים בנפש אבל גם בעיות פיזיות הנובעות מענינים נפשיים או בעיות פיזיות שטיפול נפשי יכול לעזור להן.

אין בשיטות אלו משום קוסם מנחש ומכשף וכו' משאר דברים האסורים לנו. ורק מי שאינו מתמצא בסוגי הטיפולים שבתורת הנפש חושב שיש כאן כחות נסתרים או ענינים על טבעיים וכו'.

ומה שטוענים שיש אנרגיות בגוף או סביב הגוף, דבר שלא הוכח במדע של היום עד היום, זהו רעיון של כמה שיטות טיפול כמו קינסולוגי' ומוח אחד ומרפאים שונים שלדבריהם יש להם אנרגיות ביד וכו' (ויש רבנים המטופלים אצל בעלי אנרגיות היד ולדבריהם זה עוזר להם למחצה לשליש ולרביע). ראשית, שיטת ריפוי או טיפול המתברר בשטח שמועיל אין חיוב לדעת איך זה פועל בטבע (כמבואר בראשונים ובתשו' הרשב"א סי' תי"ג). שנית, גם אם פועל רק בגלל דמיון האדם שזהו ריפוי אמיתי (כידוע שדמיון האדם שמתרפא מאיזה דבר מועיל לגוף להתרפאות באמת) ג"כ מותר. שלישית, גם אם נותנים הסבר מדעי לתהליכי הטיפול שיתברר כמוטעה ולא קיים, אין איסור להאמין בהסבר המוטעה כל עוד אינו נכלל באיסורים שאסרה תורה או חז"ל, והסבר האנרגי' אינו נכלל באיסורים אלו. וידוע שהרבה תרופות המועילות ונתפשט השימוש בהם מחמת נסיונות בשטח שנתברר שהועילו ובמחקריהם העלו רעיונות איך זה מועיל והרעיונות הופרכו במשך הזמן. רביעית, אולי באמת יש כזה דבר הנקרא אצלם אנרגי', ומה שהמדע לא הצליח לגלותה זהו שאלה של אנשים פשוטים החושבים שהמדע הגיע לסוף חקר הטבע ומה שהמדע לא יודע איך זה פועל אינו קיים, או של אנשים שחסר להם באמונה וחושבים שמה שאינם מבינים אינו קיים.

ולמעשה:

א. הטיפולים האלטרנטיביים עוזרים למאות אנשים המתאימים לשיטות אלו והם בכלל הרפואות שניתנה רשות לרופא לרפאות.

ב. מאחר ושמעתי שיש כאלה שמייחסים לכוחות ואנרגיות וכדומה בחירה ורצון [כמו "הוא לא רוצה לענות או להתייחס לפנייתי"] שזה ע"ז (ועי' חזו"א יו"ד סי' ס"ב אות י"ט "דכל שעובדין נברא ומיחסין לו בחירה עצמית וממשלה זהו עיקר ע"ז", וה"ה אם מאמין בזה הרי זה מאמין בע"ז), ואסור גם משום מתרפא בע"ז וגם משום לפני עור שמכשיל את המטפל היהודי או אפי' אינו יהודי, חייבים לברר מראש אם המטפל אינו מאלה (אם לא שרק מיעוטא דמיעוטא מאמינים כך שאז אין חיוב לברר).

ג. יש להדגיש שאימרות שצריך לשננם כדי להשפיע על הנפש בדרך השינון צריך להזהר להחליפם באימרות שלנו שלא יהי' בהם ח"ו אימרות מאמונות זרות.

ד. אם יש במרכלתם 'גילוי עתידות' צריך להחמיר שלא להשתמש בהם (עי' ש"ך יו"ד קע"ט ס"ק א' דיש על השואל משום תמים תהי' עם ה' אלקיך. והרבה פעמים שטח 'גילוי עתידות' מתקרב לאמונות השייכות לתחום של ע"ז ר"ל [וגם אלו המותרים הצלחתם אפסית ומפסיד כספו לריק], ופעמים בכלל הלאו דקוסם שהוא מעשי ריכוז מחשבה להגיד עתידות), אא"כ הדבר נוגע לגילוי תת המודע שאין בזה משום עתידות אלא גילוי מה שנמצא בתת המודע וההרגשה העמוקה של האדם והשימוש באותו גילוי.

ה. מאד יש להזהר מאיסור יחוד או שיטות טיפול הדורשות קשר אישי עם המטפל שאלו חייבים הוראת מורה הוראה המתמצא הן בהלכה והן בדרכי הטיפול וכדאי שיכיר את המטופל וגם את המטפל עצמו אם אינו מן הפרוצים וכו' וכבר הי' לעולמים.

ו. יש לציין שיש מטפלים בשיטות לא קונבנציונליות בעלי דמיון ומשכנעים אנשים פשוטים שיכולים לטפל בכל מיני בעיות אשר בודאי לא מועיל וכך מפסידים להם ממון הרבה וגם זמן יקר מבחינה רפואית שאפשר להרויח בטיפול מתאים. וישנם רמאים ממש אשר כחם בפיהם ואנשים פשוטים הסומכים על רופאי אליל משתכנעים ומכלים ממנם אצלם. ולכן כדאי תמיד להתייעץ עם אדם גדול או אדם נבון ובר דעת וגם לעקוב אחרי הטיפול אם אינו נגרר בלי תועלת.

מנחם מנדל הכהן שפרן